

5 Dakika'da Anayasa Mahkemesi Ücret Vergilemesinde Ne Karar Verdi? Ne Yapılabilir?

PricewaterhouseCoopers Türkiye sunar. İş hayatında önem kazanan konular hakkında bilmeniz gereken herşey.

Mart 2010

Anayasa Mahkemesi'nin 8 Ocak 2010 tarihinde yayınlanan kararıyla, gelir vergisi tarifesinin en üst dilimi için uygulanan % 35 vergi oranı, ücret gelirleri için iptal edilmiştir. Karar, 8 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Karar yürürlüğe girinceye veya yeni bir düzenleme yapıncaya kadar konunun hukuki ihtilaf konusu yapılması seçeneği denenebilir.

Konuyla İlgili Gelişmeler:

- Mart 2006'da Gelir Vergisi Kanunu'nun vergi tarifesini düzenleyen maddesi değiştirilerek;
- Gelir vergisi tarifesindeki gelir dilimlerinin sayısı beşten dörde indirilmiş,
 - Gelir vergisi oranları mükellef kitlesinin büyük bir bölümü için düşürülmüş,
 - İkili gelir vergisi tarifesine son verilerek, ücretler dahil bütün gelirlerin aynı tarife ile vergilendirilmesi öngörülmüştür.

Böylece, 1998 yılından beri uygulanan ücretler için ayrı ve düşük oranlı vergileme, 2006 yılı gelirlerinin vergilemesinden başlayarak sona ermiştir.

İptal Davasına Konu Tarife:

2006 Yılı Gelirleri

Gelir	Oran	Oran	Oran	Oran	Oran	Oran
7.000	YTL' ye kadar					%15
18.000	YTL' nin	7.000	YTL' si için	1.050	lira, fazlası	%20
40.000	YTL' nin	18.000	YTL' si için	3.250	lira, fazlası	%27
40.000	YTL' den fazlasının	40.000	YTL' si için	9.190	lira, fazlası	%35

Anayasa Mahkemesi Kararı:

Anayasa Mahkemesi 15 Ekim 2009 tarihli toplantısında, gelir vergisi tarifesindeki % 35 vergi oranını ücret gelirleri yönünden iptal etmiştir. Karar aynı gün mahkemenin internet sitesinden duyurulmuş, Gelir İdaresi Başkanlığı da konuyu bir basın açıklaması ile kamuoyuyla paylaşmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararı 8 Ocak 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Konuyla İlgili Gelir İdaresi Duyurusu:

Gelir İdaresi Başkanlığı, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararını, karar Resmi Gazete'de yayımlanmadan önce internet sitesi aracılığıyla duyurmuştur.

Söz konusu duyuruda, kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasını takip eden altıncı ayın sonunda yürürlüğe girecek olması nedeniyle, söz konusu süre

içinde yeni bir düzenleme yapıncaya kadar aynen devam edileceği belirtilmiştir.

Mahkeme kararının yayımı sonrasında Gelir İdaresi'nce herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Anayasa Mahkemesi Kararları Nasıl Yürürlüğe Girer?

Anayasa'ya göre;

- Kanun ya da kanun hükümleri, **iptal kararlarının yayımlandığı tarihte** yürürlükten kalkar. Gereken hallerde **Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir.**
- **İptal kararları geriye yürümez.**
- Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazete'de hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

Ücretlerin Vergilemesiyle İlgili Karar Ne Zaman Yürürlüğe Girecek?

Önceki bölümlerde yapılan açıklamalar çerçevesinde, ücretlerin vergilemesinde uygulanacak gelir vergisi tarifelerini iptal eden karar, 8 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe girecektir. Dolayısıyla, iptal edilen yasa hükmü halen yürürlüktedir.

Karar Yürürlüğe Girinceye Kadar Ne Yapılabilir?

Anayasa Mahkemesi kararı sonrasında, gelir vergisi tarifesinin en üst dilimi için öngörülen % 35 oranının ücret gelirleri için Anayasa'ya aykırılığı kesinleşmiştir. Mahkeme kararı henüz yürürlüğe girmediğinden, iptal edilen düzenleme halen yürürlüktedir. Bu nedenle, herhangi bir hukuki yola başvurulmaksızın verilen beyannameler nedeniyle hesaplanan vergilerin ödenmesi gerekmektedir. Ancak, ihtirazi kayıtla verilen muhtasar veya yıllık beyannameler üzerinden alınan vergilerin dava edilmesi düşünülebilir.

Dava Kim Tarafından Açılmalıdır?

Dava açılmasının tercih edilmesi durumunda, farklı görüşler de olmakla birlikte, gerek ücretlilerin gerekse de işverenlerin dava açabilecekleri düşünülmektedir. Dava açacak işverenlerin muhtasar beyannamelerini ihtirazi kayıtla verip, tarh edilecek vergiyi dava konusu yapmaları gerekmektedir.

Benzer Konularda Geçmiş Deneyimler

Geçmişte yaşanan benzer çeşitli durumlarla ilgili bazı

yargı kararları konuyla ilgili olarak karar vermekte yol gösterebilecek niteliktedir.

Benzer iptallerle ilgili Danıştay kararlarında;

- İptal kararının yürürlüğe gireceği tarihin ertelenmiş olmasının, yargı yerlerinin çözümlemekte oldukları uyuşmazlıklarda Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilen yasa kurallarını uygulaması sonucuna yol açmayacağı,
- Anayasa Mahkemesi'nce bir kanuni düzenlemenin Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiş olduğu bilindiği halde, eldeki davaların Anayasa'ya aykırılığı saptanmış olan kurallara göre görüşülüp çözümlenmesinin, **hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı** düşeceği için uygun görülemeyeceği,

belirtilmektedir.

Söz konusu kararlarda, Anayasa Mahkemesi kararı yayımlanmadığı için henüz yürürlüğe girmemiş olsa bile, kararın iptal edildiği biliniyorsa, yürütülmekte olan davaların Anayasa'ya aykırılığı saptanmış düzenlemeler üzerinden devam edilmesinin yerinde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anayasa Mahkemesi bu yazının konusu olan iptal kararını verdiği gün, yatırım indirimi ile ilgili bir hükmü de Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir. Bu karar daha yürürlüğe girmeden, konuyla ilgili bir davaya bakan vergi mahkemesi, **“Anayasa'ya aykırı olduğuna karar verilerek iptal edilen ve bunun sonucunda hukuk alemindeki varlığı ortadan kalkan yasa hükmüne**

göre karar verilmesinin Anayasa'nın üstünlüğü ve hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu” gerekçesiyle davayı kabul etmiştir.

Bu deneyimler, Anayasa Mahkemesi kararı yürürlüğe girinceye kadar açılan davaların, yürürlüğe girmemiş olsa da, karar doğrultusunda sonuçlanacağını göstermektedir.

Sorularınız ve detaylı bilgi için:

Recep Bıyık
PricewaterhouseCoopers Türkiye
Mevzuat, Eğitim ve Araştırma Başkanı
Tel: +90 212 326 6132
E-posta: recep.biyik@tr.pwc.com

Yeşim Dikici Orhan
Vergi ve Mali Hukuk Hizmetleri, Vergi
Uyuşmazlıkları Danışmanlığı - Avukat
Tel: +90 212 326 6508
E-posta: yesim.dikici@tr.pwc.com

www.pwc.com/tr/5dakika